

తెలుగా, ఆంధ్రమా ?

వారం

విషయసూచిక

ఒకమాట	- చెన్నూరు ఆంజనేయరెడ్డి	- iii
ఆధునిక తెలుగు భాషా తాత్విక చింతనకు ఆధార గ్రంథం	- జయధీర్ తిరుమలరావు	- v
వెలువరింతల తొలి పలుకు		- 1
సాకులు		- 3
చదువరులకు కొన్ని సూచనలు		- 5
1. వింత పోకడ		- 7
2. అంద, అంద్ర, ఆంద్ర		- 10
3. అనువాద యుగము		- 14
4. నుడి గందరగోళము		- 28
5. అనుసరణ యుగము		- 33
6. ఆనిడి యుగము		- 41

అనుబంధం

1. 'వాగరి' జీవిత విశేషాలు	- యద్దనపూడి మాధవరావు	- 53
2. తెలుగు పునరుజ్జీవనానికి తాత్విక భూమికనందించిన 'వాగరి'	- డా॥ పమిడి శ్రీనివాసతేజ	- 62
3. ఈ గ్రంథంలో ఉపయోగించిన కొన్ని తెలుగు పదాలు		- 67

1. వింత పోకడ

మనము మాటలాడేది తెలుగా, ఆంధ్రమా? మనము తెనుగులమా, ఆంధ్రులమా? మనము నివసించేది తెలుగునాడా, ఆంధ్రప్రదేశమా?

“తెలుగా, ఆంధ్రమా అనే వివాదానికి తావేలేదు. మనము మాటలాడేది తెలుగే, కాని ఆంధ్రము అనే మాట, పరాయిది అయి ఉండి కూడా, తెలుగు లోకి ఒచ్చి నిలిచి పొయ్యింది. కాబట్టి రెండు మాటలను - తెలుగు, ఆంధ్రము - వాడుకొంటే సరిపోతుంది”, అంటారు కొందరు విరివి చూపు వాదులు. వారితో మనకు పేచీలేదు.

కాని పోయిన వారు పెద్దలు కాశీనాదుని నాగేశ్వరరావు తన ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్రలో పయి బావాన్నే ఉటంకించి, తరవాత పొత్తము అంతా ఆంధ్రము అనే మాటనే వాడినారు ఎక్కువగా. తెలుగు నానుడి (literary) రంగములో సాగు చేసిన, నేడు చేస్తూ ఉండే రచయితలు అందరు కూడా ఈ రాగాన్నే ఆలపిస్తున్నారు, ఆ పోకడనే పోతున్నారు.

ఇదే తెనుగులలో నేడు కనిపిస్తుండే ఒక వింత పోకడ - మొండి పోకడ. ‘అన్నము శివసారూపము. ఏ అన్నము అయితే ఏమి, వరి అన్నమే పెట్టు’ అనే తెలుగు సామెత ఈ మొండి వయికరినే చూపుతుంది.

మనది తెలుగే అని ఒప్పుకోవడము, అక్కర పడిన అప్పుడు ఆంధ్రము అని వాడడము; మనము తెలుగులమే అని అంగీకరించడము, తీరా ఒచ్చినాక ఆంధ్రులము అని అనిపించడము, పిలిపించుకోవడము; ఇది తెలుగునాడే అని నొక్కి చెప్పడము, అరుగు ఎక్కుతూనే ఆంధ్రప్రదేశము అని డబ్బా కొట్టడము - తెనుగుల మొండి వయికరికి మచ్చులు.

తెనుగులలో విరివిగా సాగుదల కలిగి ఉండే ఈ వింత పోకడను కొంచెము దగ్గరగా చూచి దానిని చర్చించడమే ఈ చిరు పొత్తము యొక్క ఉద్దేశము. మనలో నేడు మనకగా మసులుతూ ఉండే ఈ తప్పుడు బావాన్ని కొంచెము దులపడమే ఈ చిన్న రచనలోని ఉల్లనము (purpose). తెలుగు జనులకు నేడు ముమ్మరంగా పట్టి ఉండే ఈ ముబావాన్ని రెండు జాడించడమే ఈ ఉరువు యొక్క గురి.

2. అంద, అంద్ర, ఆంద్ర

అంద, అంద్ర, ఆంద్ర అనే అమాయకంగా కనపడే ఈ మూడు మాటలలో ఒకరి చరితను మరి ఒకరి మీద, ఒక జాతి చరితను మరి ఒక జాతి మీద బలవంతంగా రుద్దడము, గొంతులో గొట్టముతో పోసి మింగించడము అనే గోర అపాడి దాగి ఉంది అని పెక్కులకు తెలియక పోవచ్చు. అంద్ర అనేదే సరి అయిన రూపము అని పెద్దలు మల్లంపల్లి సోమశేకరశర్మ మొదలు అయిన వారు వాదిస్తే, ఆంద్ర అనేదే ఒప్పు అనే వారు కూడా చాలా మంది ఉన్నారు. అంద అనేది ప్రాకృత రూపము అని అందరు ఒప్పుకొంటారు. అనగా అంద అనే ప్రాకృత మాట సంస్కృతములో అంద్ర అయి ఆంద్ర అయింది అనుకోవచ్చు.

శతపథ బ్రాహ్మణములో ఆంద్ర అనేమాట ఉంది. అది ఒక తెగకు చెందిన అదిగా కనిపిస్తుంది. పురాణాలలో వీరిని విశ్వామిత్రుని కొడుకులలో ఒకడు అయిన ఆంద్రుని సంతానము అని, బలి చక్రవర్తి కొడుకులలో ఒకడు అయిన అంద్రుని సంతానము అని సూచించబడి ఉంది. విద్య సీమలలో ఏర్పడిన బోజ రాజ్యముల (పడిపోయిన ఆర్యుల)లో ఒకటి ఆంద్ర రాజ్యము అని కూడా సూచనలు ఉన్నవి. ఇది అంతా నిజము కావచ్చు. కాని ఈ ఆంద్ర అను మాట తెనుగుకు ఏ రీతిగా వర్తిస్తుంది అనేది ఈ వివరాలు తెలపవు.

అశోకుని చెక్కింపుల (Inscriptions) లో అందకుల ఊసు ఉంది. బవుద్ధ ఆనువాయితిలో అందకులు అనే బవుద్ధ బిచ్చకుల సంగము ఒకటి అమరావతిలో ఉండిన అట్టు తెలుస్తుంది. అందు చేతనే సివస్కందవర్మ మయిదవోలు చెక్కింపులో గుంటూరు - కిష్ట మండలాన్ని అందపదా అని పిలవడము జరిగింది అని ఊహించే వారు ఉన్నారు.

కాని అందపద లేక అందపదియ అనే మాట గుంటూరు - కిష్ట మండలానికి చెందిన అది కాదు; అది కడప, చిత్తూరు, ఉత్తర ఆర్కాడు జిల్లాల లోని వెలికొండల సీమకు చెందిన అది అని వాదించే వారు కూడా ఉన్నారు.

గ్రీకు రాయబారి మెగాస్తనీసు (క్రీ.ము. 4-గో నూరేడు) 'ఆందిరే' అనే రాజ్యము చాలా బలంగా ఉండి ఉండిన అట్టు తన "ఇండికా" లో రాసినాడు అట. టాలెమి,

3. అనువాద యుగము

ఆది అనువాదకుడు నన్నయ (11-వో నూరేడు) నుండి అనువాద సార్వభవుముడు శ్రీనాదుని (15-వో నూరేడు)వరకు తెలుగు నానుడి అనువాదాలతో మొదలు పెట్టి అనువాదాలతోనే పెరిగి, పెంపొందింది. ఈ అనువాదాలు ఎక్కువగా సంస్కృతము నుండి జరిగినాయి. ఏ కారణము చేతనో ఈ యుగములో మవులిక రచనలకు అండ లభించలేదు. అనిడిగా (independently) రచింప పూనిన వారిని (అది చాలా కొద్దిగానే అనుకోండి) ఆ నాటి లోకము ఆదరించలేదు, అవమానించింది, కానవాలించింది, నాలించింది, తొక్కి ఏసింది. ఈ యుగము లోని అనువాదకులు తాము సంస్కృతములో నుండి తెలుగు లోనికి అనువాదము చేస్తూ ఉన్నాము అన్నారా? ఆంధ్రము లోనికి రచిస్తున్నాము అన్నారా? అనే సంగతులను ఇప్పుడు చర్చిద్దాము.

(అ) ఆది అనువాదకుడు నన్నయ (కీ.త.1022-1063)

రారాజు కోరింది :

“జననుత కృష్ణద్వైపాయన
ముని వృషభాబిహిత మహాబారతఃబ
ద్ధ నిరూపితార్థమేర్పడ
దెనుగున రచియింపు మదిక దీయుక్తి మెయిన్”

నన్నయ నిర్ణయము :

“సారమతింగవీంద్రులు ప్రసన్న కవితార్థ యుక్తితో
నారసి మేలునానితరులక్షరమృతనాదరింపనా
నారుచిరార్థ సూక్తి నిది నన్నయబట్టు తెలుంగునన్మహా
బారత సంహితా రచన బందురుడయ్యె జగద్ధితంబుగన్”

అంటూ, నన్నయ చేసిన పని :

“పంచమ వేదంబగు బారతంబును తెనిగింప
గంటిని, దన్యుడనయితిని అని ఎంచి...”

4. నుడి గందరగోళము

అనువాద సార్యబహుముడు శ్రీనాదుడు (క్రీ.త. 1400-?)

తెలుగు నానుడిలో పాల్కురికి సోమనాదుని తరవాత ఎక్కువగా రచనలు సాగించిన వాడు శ్రీనాదుడు. అతడు రాసినవి, అతడు రాసినాడు అని చెప్పబడేవి చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని తీసుకొని పరికిద్దాము.

(i) బీమేశ్వర పురాణము

కృతి బర్త కోరింది :

“... రచియింపుమ ఆంధ్ర జగతీ బాషా ప్రబంధంబుగన్...”

ఇంకా : “సప్త సంతానములు నాకు సంబవించె
నొకప్రబంధంబు వెలితిగా సకృతి గరిమ
నావెలితి మాన నా పేర సంకీతముగ
శివపురాణము తెనుగుగా చేయుమొకటి.”

శ్రీనాదుడు రాయ తొడగినది :

“... అది యాంధ్ర బాషా ప్రబంధముగ చెప్ప దొడంగితిన్.”

(ii) కాశీ కండము

“ప్రాయమింతకు మిగుల కైవ్రాలకుండ
కాశికా కండమను మహాగ్రందమేను
తెనుగు జేసెద గర్ణాట దేశ కటక
పద్మవనహేళి శ్రీనాద బట్ట సుకవి.”

(iii) శృంగార నైషదము

కృతి బర్త కోరింది :

“బట్టహర్షుండు ప్రౌడవాగ్గుటమున
నెద్ది రచించె బుద లొక హితము పొందె,

5. అనుసరణ యుగము

ఒక నుడిలో రాయబడి ఉండే ఒక రచనను మరి ఒక నుడి లోనికి తిరిగి రాయడాన్ని అనువాదము అంటారు. అందుచేత అనువాదము చేసే ఒక్కొక్క రచయిత మవులిక రచన ఎవరిది, ఏ నుడిలో ఉందో చెప్పి, తాను ఏ నుడి లోనికి అనువదించబోతూ ఉన్నాడో చెప్పాలిసి ఒచ్చింది, తప్పకుండా చెప్పినాడు. అందులో తెలుగులో రచనలు కావించడము కొత్త కనుక అలాగ చెప్పడము తప్పలేదు.

ఒక చిన్న కతా వస్తువును అంతకు ముందు రాయబడి ఉండిన పొత్తము నుండి కాని, వినికడి ఆనువాయితీ నుండి కాని, తీసుకొని దానిని పెంచి సొంతగా రాయడము అనుసరణ అంటారు. దీనిలో మవులికము తక్కువే అయినా అనువాదము కంటే కొంత మెరుగు.

అనుసరణ యుగములో పెద్ద పెద్ద కవులలో చాలామంది తాము పలానా నుడిలో రాస్తున్నాము అని రచన మొదటలో చెప్పడము తగ్గించినారు. కారణాలు:

- (i) అవి అనువాదాలు కాక అనుసరణలు కావడము;
- (ii) అప్పటికే తెలుగులో రాయడము అనే ఆనువాయితీ నిలబడడము;
- (iii) ఏ నుడిలో రాస్తున్నామో చెప్పలేని గందరగోళ పరిమట్టులు;
- (iv) ఏ నుడిలో రాస్తున్నాము అంటే ఎవరికి కోపము ఒస్తుందో అనే బయము.

ఈ యుగములో తెలుగు సంస్కృతాల పోటీ నిలిచి పొయ్యింది. తెలుగు గెలిచి నిలిచింది. కాని తెలుగు యొక్క కట్టుబడి, దానిలో తెలుగు సంస్కృత మాటల పాలు, దాని పేరు - ఈ సంగతుల మీద పోరాటము సాగింది. నేటికీ సాగుతూనే ఉంది. పాల్కురికి సోమనాధునిచే 'సంస్కృత బాయిష్టము' అనబడిన అరుదు మణిప్రవాళము - ఆంధ్రబాష తెనుగును తొలిగించే పూనికలో వీగిపోయి తెలుగుతో సమహక్కును పొందడానికి ఎతినించింది. ఈ యుగములో ఈ పోరాటాన్ని ఆయా అంచెలలో పరికిద్దాము.

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/book/Teluga+Andrama>

* * *